

DOKTORE TESIA

«Identitateak pisu handia du euskararen erabileran»

MIKEL MARTINEZ

Iñaki García Mondragon Unibertsitateko HUHEZI Fakultatean irakasle da.

Iñaki Garciak doktore tesia idatzi du, euskaren erabilera aurrean eta horretan eragiten duten aldagaiak aztertzeko

Mikel Basabe • Eskoriatza

GURE HERRIETAN ugari dira euskararen egoera hobetzeko sorturiko taldeak; gehienetan, talde horiek erabileran egiten dute indar, hori baita azken urteetan euskararen osasunean igartzen den hutsuneetan handienetarikoa. Iñaki García irakaslea da, Mondragon Unibertsitatean, eta bere tesia irakurri berri du Euskal Herriko Unibertsitatean. Izenburua: *Euskararen erabileran eragiten duten prozesu psikosozialak: identitate etnolinguistikoen garrantzia*.

Tesiak abiapuntu duen eredu teorikoak ezartzen duenaren arabera, hiru faktorek eragiten dute erabileran: soziodemografikoa, «hau da, testuinguruarekin lotura duena», Garciak adierazi duen legez; linguistikoa da bigarrena, «subjektuaren ezagutza maila, bai eta bere ingurune sozialarena ere», eta, azkenik, psikosoziala. Garciaren

berbetan, aurkeztu berri den tesian bereziki horri eman dio garrantzia. Dena dela, zenbait eredu daude ukipen egoeran dauden hizkuntzen erabilera aztertzeko, eta hainbat esparru aztertzen dira: bizitasun etnolinguistikoa, identitate sozial, jarrera... Garciak egindako tesiaren helburua, ostera, eredu propioa proposatzea izan da, eta, gero, jakina, eredu hori baieztatzen ote den egiaztatzea.

Identitatearen egituraketa

Euskararen erabileran identitatea garrantzitsua denez, arreta berezia eskaini dio Garciaren tesiak identitatea nola egituratzen den aztertzeari, eta horren arabera nolako taldeak sortzen diren zehazteari. Horren bidean, lau alderdi neurtu ditu tesiak: lurraldea, hizkuntza, kultura eta nazioa. Horiek abiapuntu

hartuta, lau talde daudelako emaitzara ailegatu da García: «Espainolak, euskaldunak, bikulturduak eta anomikoak». Tesigileak zehaztutakoaren arabera, «espainolek eta anomikoek, euskararen erabilerari dagokionez, oso antzera jokatzen dute: ez dute erabiltzen». Horretarako dagoen arrazoi nagusia da ezagutza nahikoa ez dutela; horri gehitu behar zaio loturarik ez dutela sentitzen euskararekiko. «Baldintza guztiak betetzen dituzte euskaraz ez egiteko», adierazi du García. Bien artean, baina, bada alde bat: «Espainolek euskararen kontrako jarrera dute eta anomikoek, berriz, ez dute jarrerarik hartzen, ez aldekoa ezta kontrakoa ere».

Bestetik, euskaldunen eta bikulturduen multzoak daude. Horiek ere, antz handia dute ezagutzari dagokionez: bai batzuek, bai besteek euskaraz nahiko ondo dakite, arazo barik egin ahal izateko beste. Berriz ere, erabileran dago aldea: «Euskaldunek erabili egiten dute euskara; bikulturduenak, aldiz, nahiz eta jakin, ez dute euskaraz egiten».

Hori horrela, zera ondorioztatu du García: «Identitateak eta hiztunak euskararekiko

duen jarrerak azaltzen dute euskararen erabilera».

Horrela, bada, Garciaren esanetan, «euskararen erabilera sentimendu abertzalearekin loturik dagoela esan genezake. Euskaldunen artean, handia da euskararen erabilera, «hizkuntzaren ezagutza dagoelako, eta erabilerarako gogoia ere bai».

Aplikazioak

Aurkeztu berri den tesiaren aplikazioez berba egitean, esparru bi bereizi beharko lirateke: batetik, etorkizunean euskararen inguruan egin daitezkeen ikerketetarako izan lezakeen balioa dago. Bestetik, «erabilerara sustatzeko egi-

tasmoetan laguntzeko ere balio lezake. Argi dago erabilera sustatzeko euskararen presentzia segurtatu egin behar dela», dio Garciak. Ildo horretan, ikasle gehienek hizkuntza bien presentzia izango dute, eta hori ona da, baina galdera bat sortzen zaio Garciari: «Jarrera eta identitate zehatzak garatu behar ote dira?». Ezen, tesi honetatik ondorioztatzen denez, «identitate integratzailea ez zaio euskararen erabilerari lotzen. Bestela esanda, identitate bikulturdua ez da euskararen erabilerarekin lotzen».

Adierazitakoaren ondoren, Garciak premia zehatza ikusten du etorkizunean ezagutza eta erabilera parez pare ibiltzen has daitezen: «Hezkuntza alorrean, euskal kurikulumak, kurikulum propioa bultzatu behar da, hori baita bidea, erabileraren sustatzaile den identitate propioa bultzatzeko».

laburrean

■ NUP

'Universibach' antolatu du NUPek

Johann Sebastian Bach musikagile alemaniarra omentzea erabaki du Nafarroako Unibertsitate Publikoak, haren heriotzaren 250. urteurrena den honetan.

Nafarroako Unibertsitate Publikoko Olibondoen erakinean egiteko, hiru kontzertu dituzte egitarauan.

Hilaren 18an Bachen suiteak eta sonatak eskainiko dituzte Xavier Relatsek eta Ricardo Gonzalezek, Sergio Barcelonak eta Pedro Jose Rodriguezek. Hurrengo egunean, Madrilgo Triobasso taldeak *Ganbera musika instrumentu baxuentzako* kontzertua emango du, eta 20an, ostera, Iruñeko Estudio Barroco taldearen txanda izango da. Gogoratzekoa da Estudio Barroco taldeak Barrokoko musika ikertu eta interpretatzen duela, baina beti ganberakoa.

■ NUP

Unibertsitateak bat egin du nazioarteko kooperazioaren ideiarekin

Italian egin berri den Unibertsitateko Kooperazio Euro-latinoamerikanoaren jardunaldian parte hartu du Nafarroako Unibertsitate Publikoak, eta bere egin du unibertsitateen arteko kooperaziorako han harturiko ildoak.

Horren baitan, garrantzi berezikoa da ikasleak, ikerlari gazteak, graduatuak, irakasleak eta administrazioaileak trukaketa egitarauetan sar daitezen harturiko erabakia: horren arabera, behar-beharrezkoa da trukaketa egitarauak indartzea eta zabaltzea, askotarikoagoak egitea parte-hartzaileei eta modalitateei dagokionez, eta bere onurak eta aukerak unibertsitario gehiagoren artean zabaltzea. Hori guztia lortzeko, gobernuen inplikazioa eskatu dute.

Egunkaria **IRAGARKIAK**

☎ 943 300 222